

مانور نظامی آمریکا در خلیج فارس

گفتگویی با ابراهیم یزدی، ۱۳۸۵/۸/۹

امروز مانور مشترک نظامی کشورهای استرالیا، انگلستان، فرانسه، ایتالیا و بحرین به رهبری آمریکا، در خلیج فارس آغاز شد. از کشورهای حوزه خلیج فارس کویت، قطر و امارات نیز نمایندگانی را به عنوان ناظر به این مانور اعزام کرده‌اند. گرچه آمریکا ارتباط این مانور با بحث بر سر برنامه هسته‌ای ایران در شورای امنیت را رد کرده، اما هم‌زمانی برگزاری این مانور دوازده با بالا گرفتن بحث تحریم ایران، شبیه ارتباط میان این دو موضوع را بیشتر می‌کند.

دکتر ابراهیم یزدی دبیرکل نهضت آزادی ایران، در گفتگویی با ما بر این نکته تاکید دارد که در چنین شرایطی، مانور نظامی مزبور امکان تشدید بحران در منطقه را افزایش خواهد داد.

مصاحبه‌گر: بهنام باوندپور

دکتر یزدی، مقامات آمریکایی اعلام کرده‌اند که مانور نظامی مشترکی که از امروز در خلیج فارس به رهبری آمریکا انجام می‌شود، از پیش برنامه‌ریزی شده و بخاطر برنامه هسته‌ای ایران انجام نمی‌شود. آیا به نظر شما هم این مانور که هدفش ظاهراً مبارزه با گسترش سلاح‌های هسته‌ای است، ربطی به وضعیت کنونی برنامه اتمی ایران ندارد؟

ابراهیم یزدی: اینکه دولت آمریکا بگوید که این مانور ارتباطی با بحران هسته‌ای ایران ندارد، حرف درستی نیست، زیرا الان چندین سال است که این بحران هسته‌ای ایران مطرح است. بنابراین، آمریکا نمی‌تواند مدعی شود که این برنامه مانور نظامی از پنج سال پیش برنامه‌ریزی شده بوده است. بله! برنامه‌ریزی شده بوده است، اما مال همین ۲-۳ ماهه اخیر است. در جریان این بحران هسته‌ای ایران که اکنون به شورای امنیت سازمان ملل ارجاع شده است، این مانور دارد صورت می‌گیرد. بخصوص در فضایی که روزنامه‌های مختلف پیرامون برنامه‌ریزی حمله نظامی آمریکا به ایران قلم‌فرسایی می‌کنند، این مانور نظامی در شرایط کنونی که در خلیج فارس صورت می‌گیرد بر ابعاد بحران اضافه می‌کند. ما بر این باور هستیم که یکی از راه‌های کاهش تنش‌ها و هموارکردن راه برای ایجاد فضا جهت توافقات اساسی این است که خلیج فارس، که یک دریای کوچکی هست، این فضای نظامی‌اش را پشت سر بگذارد و نیروهای نظامی عظیمی که در خلیج فارس هستند منطقه را ترک کنند.

مقامات ایرانی حضور ناو آمریکایی و نیروهای نظامی این کشور را در منطقه، ماجراجویی ایالات متحده ارزیابی کرده‌اند. آیا شما هم با این تحلیل موافق‌اید یا اینکه حضور ناو آمریکایی در منطقه و مانور نظامی مشترک را در چارچوب سیاست‌های آمریکا واکنشی قابل‌فهم در برابر اوضاع کنونی می‌دانید و نه صرفاً سیاستی ماجراجویانه؟

ابراهیم یزدی: اصولاً وقتی در خلیج فارس یک چنین تجهیزات عظیم نظامی که در تاریخ تدارکات نظامی بی‌سابقه است در یک چنین فضای کوچکی دست به یک مانورهایی می‌زنند، همیشه احتمال یک اشتباه انسانی وجود دارد که در اثر یک چنین اشتباهی آتش جنگ در خلیج فارس روشن بشود. به این عبارت این عمل دولت آمریکا و برگزاری این مانور نظامی در این شرایط به هیچ‌وجه در راستای کاهش تنش‌های سیاسی و یا نظامی در منطقه نخواهد بود.

دکتر یزدی، آیا همین تحلیل را هم در مورد مانورهای نظامی چندماه اخیر ایران در خلیج فارس دارید؟

ابراهیم یزدی: خلیج فارس حیاط خلوت ایران است، بخشی از آب‌های ساحل ایران است، اما دولت آمریکا از آن‌طرف دنیا آمده است در اینجا با این تجهیزات عظیم نظامی. اگر چنانچه این مانور فقط مربوط به کشورهای عربی سواحل جنوب خلیج فارس بود، ما چنین بیانی را شاید نمی‌کردیم. آنها هم در قلمرو آب‌های دریای خودشان چنین حقی را دارند. اما یک کشور، یک قدرت نظامی عظیمی مثل آمریکا بخواد در خلیج فارس یک چنین برنامه‌هایی را به اجرا بگذارد، قطعاً ایجاد تحریک می‌کند و ما آن را مفید برای صلح در خاورمیانه نمی‌دانیم.

همانطور که مطلع هستید علاوه بر آمریکا، استرالیا، انگلستان، فرانسه و ایتالیا، بحرین هم در این مانور مشترک حضور دارد و کویت، قطر و امارات هم ناظرانی را برای این رزمایش اعزام می‌کنند. به نظر شما برنامه اتمی ایران تا چه حدی برای کشورهای حوزه خلیج فارس نگران‌کننده است؟

ابراهیم یزدی: تا به حال هیچیک از کشورهای عربی منطقه خلیج فارس و خاورمیانه چنین مطلبی را بیان نکرده‌اند. اگر قرار باشد که کشورهای عربی نسبت به یک کشور با سلاح‌های هسته‌ای در منطقه احساس نگرانی بکنند، این نگرانی را می‌بایستی از سالها قبل در مورد انبارهای عظیم سلاح‌های هسته‌ای اسرائیل در منطقه خاورمیانه ابراز بکنند، نه در مورد ایرانی که ادعا می‌شود دنبال سلاح‌های هسته‌ای است. بنابراین این احتمال یا این سخن که کشورهای عربی خلیج فارس احساس خطر بکنند از احتمال اینکه ایران بتواند سلاح هسته‌ای بسازد، بی‌اساس است.

وزارت خارجه ایران بهترین راه تامین امنیت منطقه را بوجود آوردن یک پیمان امنیتی میان ۶ کشور عضو شورای همکاری خلیج فارس به همراه ایران و عراق دانسته است. آیا به نظر شما این کشورها و چنین پیمانی می‌تواند امنیت منطقه را تضمین بکند؟

ابراهیم یزدی: قطعاً اگر قرار باشد که امنیت منطقه خلیج فارس در درازمدت تامین بشود، همه کشورهای این منطقه، یعنی نه فقط ایران، بلکه سایر کشورهایی که در خلیج فارس هستند، آنها بایستی بیایند، هم عراق، هم ایران و هم سایر کشورها بیایند و این ترتیبات و این توافقات امنیتی را بین خودشان به نتیجه برسانند و تصمیم بگیرند. چطور می‌توانیم توقع داشته باشیم که در خلیج فارس امنیت برقرار بشود، ولی برخی از کشورهای عضو این منطقه خلیج فارس حاضر نباشند که با ایران یا عراق برای حفظ امنیت درازمدت به گفتگو بنشینند و یا با هم به توافق برسند.

دکتر یزدی، بحث بر سر توان این ۸ کشور است، یعنی ۶ کشور عضو شورای همکاری خلیج فارس به اضافه ایران و عراق. آیا این ۸ کشور توان ایجاد امنیت منطقه را دارند؟

ابراهیم یزدی: قطعی‌ست که دارند. اگر به سابقه نگاه بکنیم، ایران به هیچ کشوری در منطقه حمله نکرده است. درست است که عراق در زمان حکومت صدام به کویت حمله کرد، به ایران حمله کرد و این روحیه پرخاشجویی و تجاوزگری را داشته است، اما صدام رفته است. و اگر بخواهند کشورهای منطقه از بروز یک جنگ احتمالی جلوگیری کنند، باید با هم توافق کنند. من در مجموعه روابطی که میان کشورهای عربی و غیرعربی خلیج فارس وجود دارد، در حال حاضر و یا در سالهای پیش روی نمی‌بینم که میان این کشورها یک جنگی درگیر بشود یا هریک از این کشورها، یا یکی از این کشورها امنیت کشور همسایه خودش را از عربی یا غیرعربی مورد تهدید قرار بدهد. هیچیک از کشورهای این منطقه سوابقشان، تاریخشان، روابطشان نشان نمی‌دهد که بعد از این خطری از جانب اینها برای یکدیگر وجود داشته باشد.